

Funkcja kształcenia w dyskursie medialnym dotyczącym szkół realizujących program międzynarodowy w Polsce

**MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA
NAUKOWA
Z OKAZJI JUBILEUSZU
PROF. DR. HAB. HENRYKA MIZERKA
PEDAGOGIKA WOBEC WYZWAŃ
WSPÓŁCZESNEGO ŚWIATA**

16 LISTOPADA 2023 r.

Elżbieta Szulewicz
Uniwersytet Łódzki

Wstęp

W niniejszym badaniu dyskursu medialnego dotyczącego szkół z programem międzynarodowym skupiono się ogólnodostępnych materiałach prasowych, o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym.

Dyskurs dotyczy szkół międzynarodowych, programu międzynarodowego, matury międzynarodowej.

Zgodnie z informacjami ze strony MEiN o oddziałach międzynarodowych:

„W roku szkolnym 2021/2022 w polskim systemie oświaty takich oddziałów było 317. Prawie wszystkie były zorganizowane w gminach miejskich, z czego 210 w liceach ogólnokształcących.”

Cel badań

- Celem badań jest rozpoznanie funkcji międzynarodowego programu International Baccalaureate w szkołach międzynarodowych w Polsce, w oparciu o istniejące teorie pedagogiczne i socjologiczne

Główne pytanie badawcze

- Jakie funkcje edukacyjne rysują się w dyskursie medialnym dotyczącym międzynarodowego programu International Baccalaureate w Polsce?

Pytania badawcze

- **Jakie są dominujące narracje i tematy przedstawiane w przekazie medialnym programów międzynarodowych w Polsce?**
- **Jak dyskurs medialny przedstawia doświadczenia i perspektywy nauczycieli i uczniów uczestniczących w programach międzynarodowych w Polsce?**
- **Jak dyskurs medialny wpływa na społeczny odbiór i rozumienie programów międzynarodowych w Polsce?**

Metoda teorii ugruntowanej według Kathy Charmaz

- Posłużyła w procesie zebrania i analizy danych
 1. Zbieranie bogatych danych poprzez wyszukiwanie artykułów w ogólnodostępnych publikacjach prasowych, za pomocą słów kluczowych: szkoła międzynarodowa, program międzynarodowy, matura międzynarodowa
 2. Analiza danych i zawartych w nich znaczeń (kodowanie czasownikowo, wiersz po wierszu lub akapit po akapicie)
 3. Konstrukcja kategorii, identyfikowanie funkcji edukacyjnych i tworzenie teorii

Dyskurs medialny dotyczący Szkół Międzynarodowych

- 1) Agenda-setting- „media nie mogą powiedzieć, co mamy myśleć, ale mogą powiedzieć nam o czym mamy myśleć” – czy się mówi o szkołach międzynarodowych, jak często, gdzie, z czym temat jest powiązany (Maxwell McCombs)
- 2) Framing- czyli obramowanie – jak się mówi o szkołach; zidentyfikować jak się mówi o szkołach; wielostronność zagadnienia może być włożona w określone ramy, co powoduje, że odbiorcy postrzegają dane zagadnienie w uproszczony i schematyczny sposób

Badania

- Na dzień 31.08.2023 zebrane zostały 103 artykuły z prasy dostępnej papierowo lub internetowo wraz ze zdjęciami
- 35 (34%) pozycji o zasięgu ogólnopolskim i 68 (66%) pozycje o zasięgu lokalny
- Materiał badawczy -279 stron
- Zakres czasowy 2002- 31.08.2023

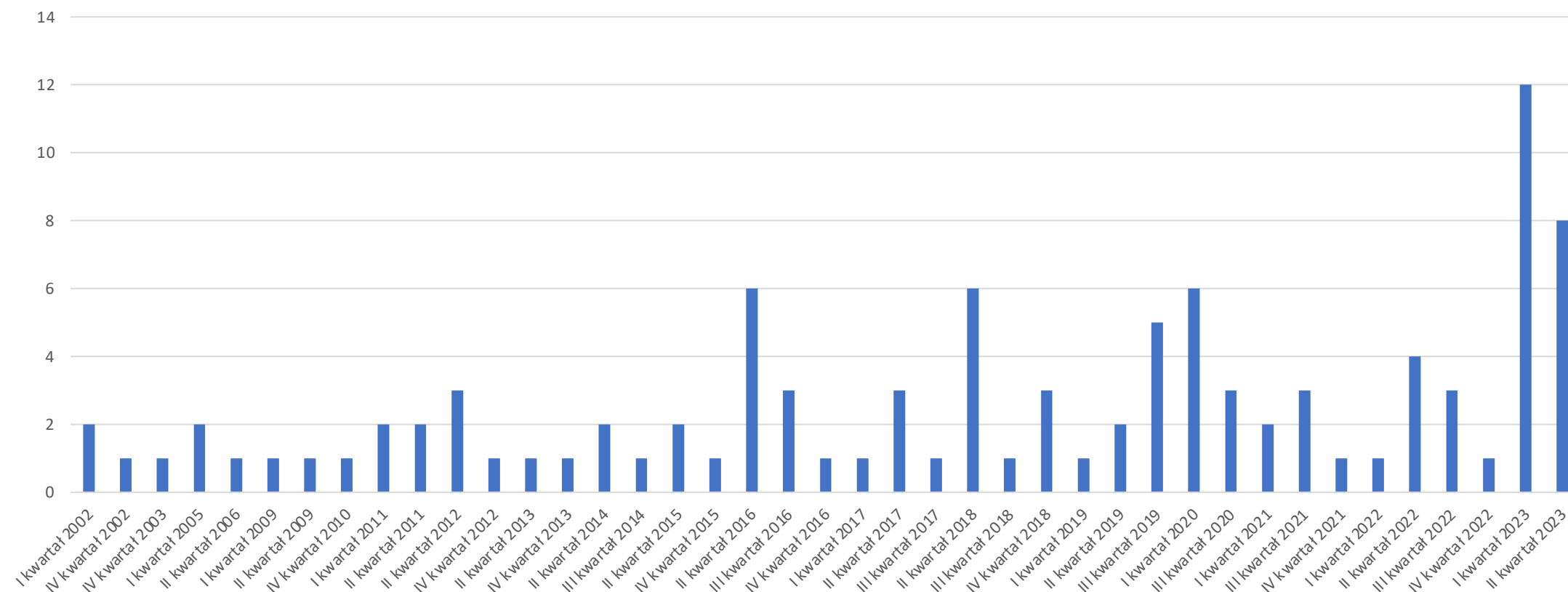

**WYDZIAŁ NAUK
O WYCHOWANIU**
Uniwersytet Łódzki

Rozkład czasowy publikacji 2002-06.2023

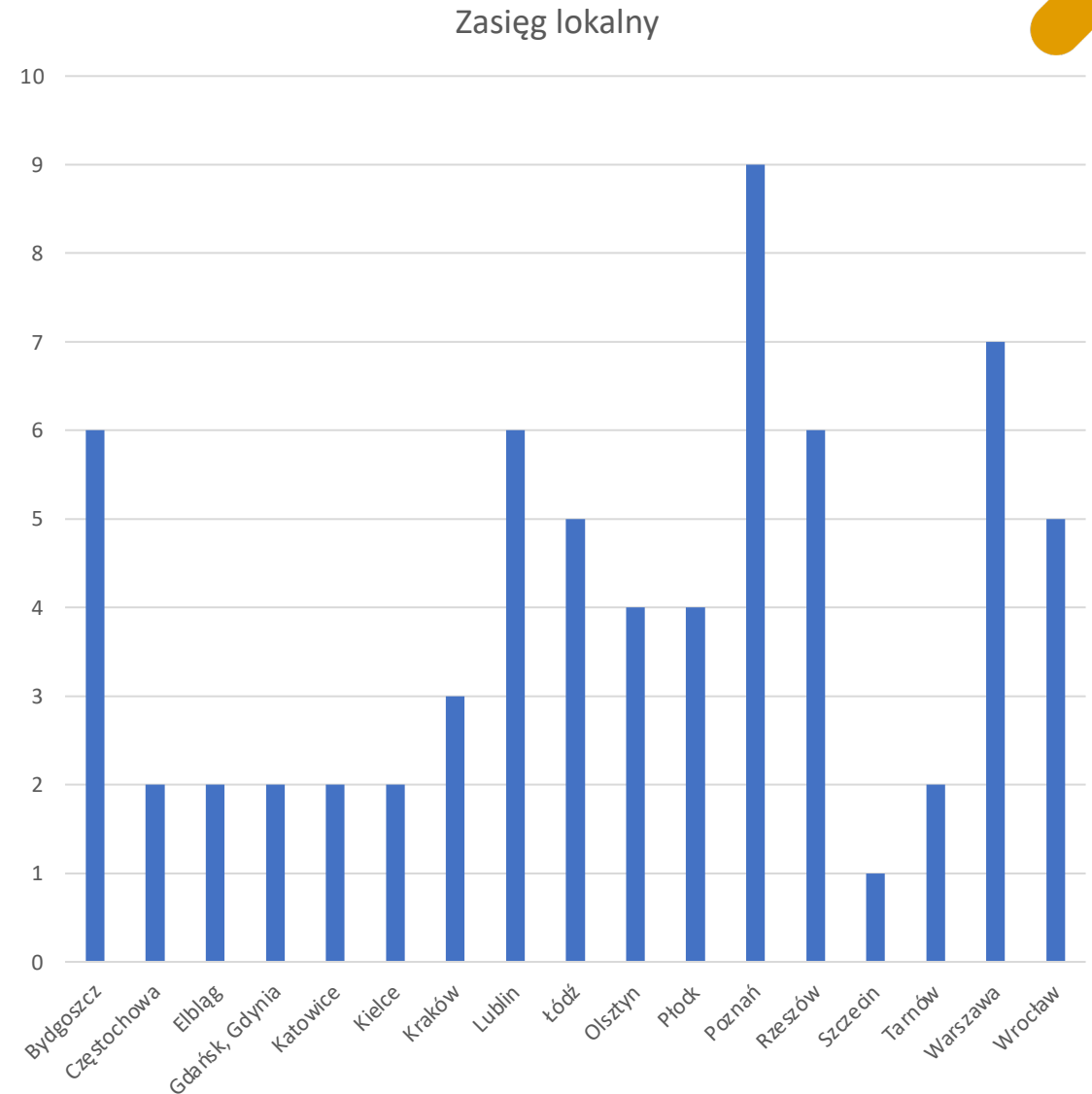

Rozkład czasowy

Zasięg ogólnopolski i lokalny

- Ogólnopolski – 35
- Lokalny – 68

Wyniki

Zidentyfikowane główne kategorie:

1. REALIZOWANIE PROGRAMU NAUCZANIA

- 1) cechy programu **47%** artykułów
- 2) matura międzynarodowa **52%**
- 3) przygotowanie nauczycieli **15%**

2. INFORMACJE DOTYCZĄCE SZKÓŁ

- 1) powstawanie, lokalizacja **17%**
- 2) spełnianie wymagań **14%**
- 3) rekrutacja do klas z programem międzynarodowym **13%**

3. TOLERANCJA/ DOBROSTAN UCZNIÓW

- 1) LGBT+ **6%**
- 2) dbanie o mniejszości **9%**
- 3) dobrostan uczniów **10%**

4. BUDOWANIE KLIMATU SZKOŁY

- 1) bycie dumnym **19%**
- 2) prestiż szkoły **19%**
- 3) atmosfera w szkole, wielokulturowość **21%**
- 4) język szkoły- maturzyści międzynarodowi, ajbiki **2%**

5. WSPÓŁDZIAŁANIE Z RODZICAMI

- 1) wymagania rodziców **14%**
- 2) finansowanie edukacji w tym prywatnej **10%**
- 3) planowanie kariery dzieciom **8%**

Wyniki c.d.

Zidentyfikowane główne kategorie:

6. DZIAŁANIE W RAMACH AKTUALNEJ POLITYKI EDUKACYJNEJ 13%

7. WSPÓŁPRACA Z LOKALNYMI INSTYTUCJAMI 16%

8. PRZYGOTOWANIE DO STUDIOWANIA I PRACY ZAWODOWEJ 32%

9. NIESKLASYFIKOWANE np. pandemia, niewłaściwe zachowanie nauczyciela (rzucenie kubkiem),
informacje o Unii Europejskiej

Funkcje edukacyjne programu międzynarodowego na podstawie dyskursu medialnego

Wyniki:

- Funkcja kształcenia - REALIZOWANIE PROGRAM NAUCZANIA (mezo), PRZYGOTOWANIE DO STUDIOWANIA (mikro)
- Funkcja kulturowa programu- TWORZENIE TOLERANCYJNEGO ŚRODOWISKA (mezo), BUDOWANIE KLIMATU SZKOŁY (mezo)
- Funkcja polityczna programu- DZIAŁANIE W RAMACH AKTUALNEJ POLITYKI EDUKACYJNEJ (makro)
- Funkcja społeczna programu- WSPÓŁPRACA Z LOKALNYMI WŁADZAMI (mezo), INFORMACJE DOTYCZĄCE SZKÓŁ (mezo), WSPÓŁDZIAŁANIE Z RODZICAMI (mikro)

- Funkcja kształcenia - REALIZOWANIE PROGRAM NAUCZANIA (mezo), PRZYGOTOWANIE DO STUDIOWANIA (mikro)
- dyskurs medialny dotyczący programu międzynarodowego i szkół, które w Polsce oferują ten program, w znacznej części odnosi się do wyjaśnienia czym jest program międzynarodowy, matura międzynarodowa i organizacja International Baccalaureate Organization (IBO),
- wyjaśnia się jak uczniowie uczą się i pracują w programie międzynarodowym,
- podkreśla się różnice pomiędzy programem polskim a programem międzynarodowym, w tym odejście od tradycyjnego podziału na przedmioty nauczania i danie uczniom możliwości wyboru przedmiotów,
- stawianie na samodzielność i odpowiedzialność uczniów,
- w programie dba się o zachowanie odpowiedniej proporcji pomiędzy informacjami i umiejętnością z nich korzystania,
- „Zajęcia w klasie IB odbywają się według opracowanego w Genewie programu, uczniowie mają lekcje w języku angielskim, na zakończenie szkoły mogą zdać specjalną maturę - oczywiście po angielsku, a ich prace są sprawdzane w różnych krajach świata.”
- interdyscyplinarność programu daje uczniom możliwość łączenia wiedzy z różnych dyscyplin,

Funkcja kształcenia - REALIZOWANIE PROGRAM NAUCZANIA (mezo), PRZYGOTOWANIE DO STUDIOWANIA (mikro) c.d.

- wyjaśnienie czym jest matura międzynarodowa i jak przebiega,
- wyjaśnienie czym jest program International Baccalaureate,
- uczniowie mają zdobyć umiejętności badania, analizowania, krytycznego myślenia, a także rozbudzić w sobie wrażliwość na innych, na różne kultury,
- cel stanowi podążanie za zainteresowaniami uczniów, rozwijanie talentów, badanie otaczającego środowiska i wcielanie się w rolę badacza,
- w programie dba się o balans między wielokulturowością, a zachowaniem tożsamości narodowej,

„Program promuje wzajemne zrozumienie między różnymi narodami a także ułatwia uczniom geograficzną i kulturową mobilność bez względu na przynależność narodową lub państwową. I choć kładzie duży nacisk na wielokulturowość współczesnego świata to jednak jednym z jego istotnych założeń jest praca nad zachowaniem własnej tożsamości.”

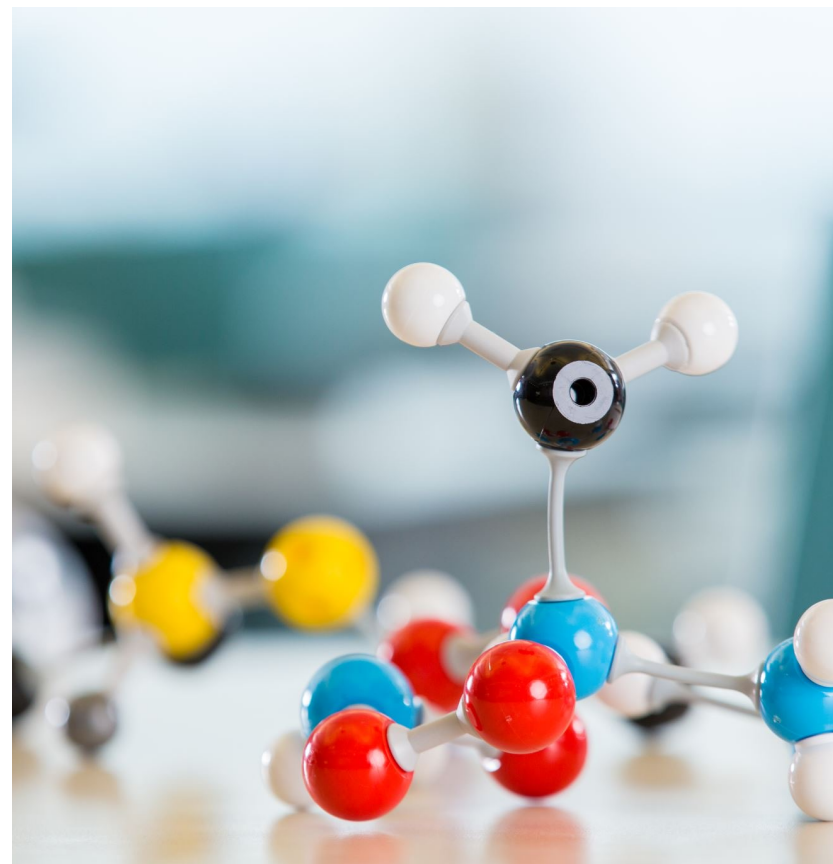
Funkcja kształcenia - REALIZOWANIE PROGRAM NAUCZANIA (mezo), PRZYGOTOWANIE DO STUDIOWANIA (mikro) c.d.

- *„Największym problemem jest odpowiednie przygotowanie nauczycieli. Nam zajęło to kilka lat – mówi (...), w którym pierwsza matura IB odbyła się w 2008 r. - Każdy z nauczycieli uzyskał certyfikat IB. Szkolenia odbywały się w wakacje. Każdy z nich musi także biegle władać angielskim.”*
- nauczyciele, pracujący w programie międzynarodowym, są określani jako ambitni, lubiący młodzież, zaangażowani, pełni pasji i chętni do ciągłego rozwoju,
- podkreśla się wymagania stawiane przez IBO w stosunku do nauczycieli, przejście szkolenia, ale przede wszystkim biegle posługiwanie się językiem angielskim,

Funkcja kształcenia - REALIZOWANIE PROGRAM NAUCZANIA (mezo), PRZYGOTOWANIE DO STUDIOWANIA (mikro) c.d.

- uczestnictwo w programie ma zapewnić międzynarodowe wykształcenie, nawiązanie kontaktów międzynarodowych, przygotowanie do studiowania na prestiżowych zagranicznych lub polskich uczelniach, w efekcie podniesienie atrakcyjności młodego człowieka jako pracownika,
- bycie badaczem, analiza artykułów naukowych, przeprowadzanie eksperymentów, pisanie eseju na poziomie pracy licencjackiej z przypisami i bibliografią,
- „Aby uzyskać dyplom IB każdy uczeń przed sesją egzaminów maturalnych odbywa 150 godzin CAS (ang. Creativity, Action, Service – twórczość, działanie, pomoc). Są to akcje wolontariackie, prospołeczne, artystyczne, proekologiczne, itp., według zainteresowań ucznia. Ponadto uczniowie mają 100 godzin przedmiotu o nazwie Theory of Knowledge (TOK), gdzie zdobywają umiejętności krytycznego myślenia. TOK kończy się napisaniem eseju i wykonaniem prezentacji. Trzecim wymogiem dodatkowym jest napisanie eseju na podstawie badań własnych pod kierunkiem nauczyciela (Extended Essay).”

Obszar do dalszych badań

- W perspektywie **dalszych badań** interesować mnie będzie, jak wygląda perspektywa ucznia i nauczyciela przedstawiana w dyskursie medialnym dotyczących szkół, w których realizuje się program międzynarodowy.

Bibliografia

- Charmaz, K. (2009), *Teoria ugruntowana, Praktyczny przewodnik po analizie jakościowej*, Wydawnictwo Naukowe PWN SA, Warszawa.
- Gruba K. (2014), Nauczanie na odległość jako narzędzie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu- spojrzenie z perspektywy teorii Agenda Setting, *Studia Socialia Cracoviensia 6 (2014) nr 2 (11)*, s. 113-127.
- Kowalik-Kaleta, Z. (2011). Interdyskursywność w medialnych tekstach perswazyjnych – analiza w ramach KAD. *Media i Społeczeństwo. 1*, s. 103–111.
- McCombs M. (2008), *Ustanawianie agendy. Media masowe i opinia publiczna*, przekł. B. Radwan, Kraków 2008.
- Rzycka A. (2018), Framing Analysis z perspektywy pedagogicznej- w stronę edukacji medialnej, *Przegląd Badań Edukacyjnych, ISSN 1895-4308, nr 26 (1/2018)*, s. 215-236.